

**PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ im. PRZYJACIÓŁ ZIEMI W KŁODAWIE
W ROKU SZKOLNYM 2026/2027**

Dokument posiada rekomendacje Pomorskiej Sieci Powiatowych Konsultantów

*Alina Urbańska doradca zawodowy,
powiatowy konsultant ds. doradztwa edukacyjno-zawodowego*

STRUKTURA PROGRAMU REALIZACJI WSDZ W SZKOLE PODSTAWOWEJ im. PRZYJACIÓŁ ZIEMI W KŁODAWIE

CZĘŚĆ I

1. Postawy prawne
2. Cel główny
3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym
4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:
 - 4.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej
 - A Cel preorientacji
 - B Treści programowe
 - C Warunki i sposoby realizacji
 - 4.2 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego w klasach I-III
 - A Cel orientacji zawodowej
 - B Treści programowe
 - C Warunki i sposób realizacji
 - 4.3 Oddziały w klasach IV-VI
 - A Cel orientacji zawodowej
 - B Treści programowe
 - C Warunki i sposób realizacji
 - 4.4 Oddziały w klasach VII-VIII
 - A Cel doradztwa zawodowego
 - B Treści programowe
 - C Warunki i sposób realizacji

- 4.5 Nauczyciele
- 4.6 Rodzice
- 5. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ.

CZĘŚĆ II

- 1. Tabela 1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2026/2027.
- 2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

CZĘŚĆ III

- 1. Monitoring i ewaluacja WSDZ.
 - 2. Słownik pojęć.
-

CZĘŚĆ I

1. Postawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

- 1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 1010 z późn. zm.) – art. 26a.
- 2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 353).
- 3. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2024 r. poz. 781 z późn. zm.) – załącznik nr 1.
- 4. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli posiadających kwalifikacje doradcy zawodowego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1614).
- 5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798).
- 6. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2026 poz. 73).
- 7. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027 (Ustalane przez Ministra Edukacji na podstawie art. 60 ust. 3 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe).

2. Cel główny

Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie samopoznania oraz podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjno-zawodowych, a także **wspieranie rodziców w doradzaniu własnym dzieciom i towarzyszeniu im w tych decyzjach**. Działania te oparte są na znajomości systemu edukacji oraz dynamicznego rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych i regionalnych prognoz zapotrzebowania na pracowników, wpływu nowych technologii (w tym sztucznej inteligencji) oraz zasad higieny cyfrowej.

3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji „Programu realizacji WSDZ”;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi, **w tym obowiązkowo z lokalnymi pracodawcami oraz Branżowymi Centrami Umiejętności (BCU)**;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego, **w tym dostęp do oficjalnych cyfrowych platform doradczych oraz zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej (ZPE)**;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze;
- **zapewnia realizację działań doradczych w sposób promujący higienę cyfrową i ochronę zdrowia psychicznego uczniów (zgodnie z priorytetami MEN na rok 2026/2027)**;
- odpowiada za formalne zatwierdzenie Programu Realizacji WSDZ w terminie do 30 września po uprzednim zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej i we współpracy z partnerami rynkowymi.

Doradca zawodowy/ nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole:

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego.
- Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, **z uwzględnieniem zagadnień dotyczących sztucznej inteligencji (AI), automatyzacji pracy, kompetencji przyszłości oraz higieny cyfrowej**.
- Opracowywanie **we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami (bądź organizacjami ich zrzeszającymi)** oraz innymi nauczycielami, wychowawcami, psychologiem lub pedagogami, „Programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynacja jego realizacji.
- Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, psychologa lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w „Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”.

- Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia, **ze szczególnym uwzględnieniem krajowych i regionalnych prognoz zapotrzebowania na pracowników (np. Barometr Zawodów) oraz oficjalnych platform cyfrowych (np. Zintegrowana Platforma Edukacyjna).**

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego, **ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania kompetencji przyszłości i higieny cyfrowej;**
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych, **promując równowagę między aktywnościami cyfrowymi a relacjami offline;**
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej oraz **pomocy w radzeniu sobie ze stresem decyzyjnym (ochrona zdrowia psychicznego);**
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci, **w tym zapraszają chętnych rodziców do dzielenia się doświadczeniem zawodowym na forum klasy;**
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego, **w tym wskazują na rolę nowych technologii (np. AI) w nauczanych dyscyplinach;**
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe, **wykorzystując ocenianie kształtujące do budowania u uczniów poczucia sprawstwa i wiary we własne możliwości;**
- wykorzystują w codziennej pracy elementy gier, zabaw oraz rekwizytów przybliżających dzieciom świat zawodów;

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty), **ze szczególnym uwzględnieniem minimalizowania lęku decyzyjnego oraz wspierania odporności psychicznej uczniów;**
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym, **w tym w procesie dostosowania działań doradczych do indywidualnych potrzeb uczniów z orzeczeniami lub opiniami.**

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej, promując współpracę rówieśniczą oraz kreatywne aktywności offline;
- wykorzystują w codziennej pracy elementy gier, zabaw, czytanek i rekwizytów przybliżających dzieciom świat zawodów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole - pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:

4.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej

A. Cel preorientacji

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie pozytywnej postawy wobec pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń. **Działania te są realizowane w sposób wspierający dobrostan psychiczny dzieci, poprzez promowanie aktywnej współpracy rówieśniczej w świecie realnym (aktywności offline) oraz z zachowaniem zasad higieny cyfrowej.**

B. Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- określa, co lubi robić;
- podaje przykłady różnych zainteresowań;
- określa, co robi dobrze;
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny, z uwzględnieniem tradycyjnych narzędzi rzemieślniczych i bez użycia ekranów (aktywność offline);
- opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- nazywa czynności, których lubi się uczyć i wskazuje, od kogo w swoim otoczeniu czerpie wiedzę.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać;
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej, rozwijając w ten sposób poczucie własnego sprawstwa i odporność emocjonalną.

C. Warunki i sposoby realizacji

Cele szczegółowe przewidziane są do realizacji:

- podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej);
- podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w oddziałach przedszkolnych w szkole i poza nią;
- z zachowaniem zasad higieny cyfrowej, poprzez kładzenie nacisku na formy bezekranowe, bezpośrednią współpracę rówieśniczą oraz budowanie odporności emocjonalnej dzieci.

4.2 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego, klasy I-III

A. Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji. Działania te są realizowane z uwzględnieniem zasad higieny cyfrowej, poprzez promowanie relacji rówieśniczych w świecie realnym (aktywności offline) oraz rozbudzanie ciekawości poznawczej.

B. Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- pisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych, rozwijając poczucie własnego sprawstwa i odporność emocjonalną.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w otoczeniu i opisuje specyfikę wybranej pracy;
- omawia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- wskazuje powiązania między zaangażowaniem zawodowym a otoczeniem oraz rolę zdolności i zainteresowań w pracy;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z przeznaczeniem oraz w sposób twórczy, dostrzegając wartość tradycyjnego rzemiosła i pracy manualnej.
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich, **rozdzielając bezpieczne źródła cyfrowe od tradycyjnych (z zachowaniem higieny pracy umysłowej).**

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą, **budując odporność psychiczną i radzenie sobie z drobnymi niepowodzeniami.**

C. Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas I-III jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego; w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;

- zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- **podczas wszystkich powyższych działań kładzie się nacisk na równowagę offline (aktywności bezekranowe) oraz dbałość o dobrostan psychiczny i relacje rówieśnicze**

4.3 Oddziały klas IV-VI

A. Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji, **z jednoczesnym wdrażaniem do higieny cyfrowej oraz dbałości o dobrostan psychiczny i fizyczny.**

B. Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje, **w tym wstępne predyspozycje do pracy z nowymi technologiami;**
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość, **co pozwala na rozwijanie poczucia własnego sprawstwa i odporności emocjonalnej;**
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach, **uwzględniając pojawianie się zawodów przyszłości związanych z automatyzacją i sztuczną inteligencją (AI);**
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy, **weryfikując ich wiarygodność oraz zachowując zasady higieny cyfrowej i bezpieczeństwa w sieci.**

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą, **budując w ten sposób odporność psychiczną, elastyczność oraz umiejętność radzenia sobie z porażkami.**

C. Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas IV-VI jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, to jest pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- **podczas wszystkich powyższych działań promuje się zachowanie równowagi pomiędzy pracą w środowisku cyfrowym a aktywnościami offline, dbając o dobrostan psychiczny uczniów i relacje rówieśnicze.**

4.4 Oddziały klas VII-VIII

A. Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat systemu edukacji i dynamicznie zmieniającego się rynku pracy, **ze szczególnym uwzględnieniem krajowych i regionalnych prognoz zapotrzebowania na pracowników oraz wpływu automatyzacji i sztucznej inteligencji (AI).**

B. Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia **oraz kondycji psychicznej i odporności na stres** na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe, **w tym umiejętności cyfrowe i kompetencje miękkie**);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb, **uwzględniając zasoby osobiste chroniące zdrowie psychiczne w procesie rekrutacji do szkół ponadpodstawowych**.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania, **w tym w oparciu o strukturę Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK)**;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy, **obowiązkowo wykorzystując twarde dane z krajowych i regionalnych prognoz zapotrzebowania na pracowników (np. Barometr Zawodów) oraz analizując wpływ automatyzacji i sztucznej inteligencji (AI)**;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy, **ze szczególnym uwzględnieniem bezpośredniego poznawania środowiska pracy u lokalnych pracodawców**;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji, **w tym z oficjalnych baz i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej (ZPE);**
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej, **ze szczególnym uwzględnieniem oferty Branżowych Centrów Umiejętności (BCU) oraz roli mikropoświadczeń i kwalifikacji rynkowych;**
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby, **ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności radzenia sobie ze stresem decyzyjnym oraz budowania odporności psychicznej;**
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy, **włączając w to potencjał lokalnych pracodawców oraz ofertę Branżowych Centrów Umiejętności (BCU);**
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

C. Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas VII i VIII jest realizowane:

- podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego;
- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, to jest pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- **podczas wszystkich powyższych działań kładzie się nacisk na praktyczny wymiar edukacji realizowany w bezpośredniej współpracy z lokalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi oraz Branżowymi Centrami Umiejętności (BCU).**

4.5 Rodzice

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są również rodzice. Działania skierowane do rodziców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ na rok szkolny **2026/2027**, sporządzone na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb. **Współpraca ta obejmuje w szczególności wyposażenie rodziców w wiedzę na temat twardych danych z prognoz rynku pracy, a także wsparcie w obszarze higieny cyfrowej oraz ochrony zdrowia psychicznego uczniów w obliczu stresu egzaminacyjnego i rekrutacyjnego.**

4.6 Nauczyciele

Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są także nauczyciele. Działania skierowane do tej grupy odbiorców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ na rok szkolny 2026/2027, sporządzone na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb. Wsparcie kadry pedagogicznej obejmuje w szczególności rozwijanie kompetencji w zakresie integracji treści doradczych z przedmiotowymi, wykorzystania platform cyfrowych oraz kształtowania u uczniów odporności psychicznej i higieny cyfrowej.

5. Potrzeby w zakresie realizacji programu WSDZ

Skuteczna realizacja działań z doradztwa zawodowego w szkole wymaga przeprowadzenia diagnozy potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli, zasobów szkoły i sojuszników w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Metody diagnozy przyjęte w szkole:

- badanie ankietowe – ankietą diagnostyczną dla uczniów, rodziców i nauczycieli, **uwzględniająca zapotrzebowanie na wiedzę o zawodach przyszłości (AI) oraz potrzebę wsparcia w zakresie higieny cyfrowej i ochrony zdrowia psychicznego;**
- rozmowa z uczniami na lekcji wychowawczej;
- rozmowa z rodzicami podczas spotkania z rodzicami;
- rozmowa z nauczycielami podczas rady pedagogicznej;
- diagnoza otoczenia społeczno-gospodarczego pod kątem kontynuowania i podjęcia współpracy, **ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych pracodawców oraz oferty najbliższego Branżowego Centrum Umiejętności (BCU).**

Decyzję, jakie metody diagnozy zostaną przyjęte, podejmuje szkoła.

CZEŚĆ II

1. Tabela 1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2026/2027

LP.	TEMATYKA / DZIAŁANIA	METODYKA I FORMY PRACY	TERMIN REALIZACJI	OSOBY ODPOWIE- DZIALNE	ODDZIAŁ / KLASA	MONITORING (uzup. doradca)
1.	Diagnoza zapotrzebowania na działania z doradztwa zawodowego.	• Konsultacje z uczniami na zajęciach • Konsultacje z Radą Pedagogiczną • Rozmowa, wywiad z pedagogiem szkolnym i specjalistami • Rozmowa, wywiad z wychowawcami klas • Diagnoza potrzeb pod kątem kompetencji cyfrowych (AI) i higieny pracy umysłowej.	Wrzesień 2026 r. / Cały rok szkolny 2026/2027	Doradca zawodowy, pedagog szkolny, psycholog	Wszystkie oddziały	
2.	Działania z zakresu doradztwa zawodowego zespołu ds. WSDZ.	Współpraca w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w ramach WSDZ • Spotkania organizacyjno-informacyjne • Koordynacja działań z zakresu polityki oświatowej MEiN (dobrostan, higiena cyfrowa).	Zgodnie z potrzebami	Doradca zawodowy, zespół nauczycieli, specjaliści	Wszystkie oddziały	
3.	Poradnictwo indywidualne.	Diagnoza zasobów uczniów (zainteresowania, mocne strony, wartości, stan zdrowia, predyspozycje itp.) • Wsparcie w planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej • Wsparcie informacyjne i decyzyjne • Pomoc w minimalizowaniu lęku rekrutacyjnego i budowaniu odporności psychicznej.	Cały rok szkolny 2026/2027	Doradca zawodowy	Klasy 7 i 8	

4.	Zagadnienia tematyczne związane z doradztwem zawodowym, realizowane podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych.	Przedmiotowe zajęcia dydaktyczne. Tematyka zgodna z przepisami prawa oświatowego, wzbogacona o kontekst zawodów przyszłości, automatyzacji, sztucznej inteligencji (AI) i zasad higieny cyfrowej adekwatnych do danego przedmiotu.	Cały rok szkolny 2026/2027	Nauczyciele przedmiotów, psycholog, pedagog, wychowawcy	Wszystkie oddziały	W załączniku tabelki z tematami z poszczególnych przedmiotów.
5.	Wycieczki zawodoznawcze	Zbiorowe wyjścia do zakładów pracy – obowiązkowe bezpośrednie poznawanie środowiska pracy u lokalnych pracodawców oraz wizyty studyjne w najbliższych Branżowych Centrach Umiejętności (BCU).	Cały rok szkolny 2026/2027	Doradca zawodowy, wychowawcy klas	Wszystkie oddziały, szczególnie klasy 7 i 8	
6.	Targi Edukacji i Kariery.	Przedstawienie oferty edukacyjnej przez szkoły ponadpodstawowe Powiatu Chojnickiego, prezentacja nowoczesnego szkolnictwa branżowego we współpracy z BCU.	Marzec / kwiecień 2027 r.	Doradca zawodowy, wychowawcy klas	Uczniowie klas VIII	
7.	Zajęcia z doradztwa zawodowego – 10 h.	Zajęcia warsztatowe wynikające z ramowego planu nauczania. Obowiązkowe dla klas 7 i 8. Treści wzbogacone o analizę regionalnego Barometru Zawodów, Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz pracę na oficjalnej Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (ZPE).	I / II semestr roku szkolnego 2026/2027	Doradca zawodowy	Klasa 7 i 8	

8.	Udział w konkursach przedmiotowych, sportowych, artystycznych.	Rozwijanie kompetencji kluczowych i talentów uczniów, wykorzystanie informacji zwrotnej (oceniania kształtującego) do budowania u ucznia poczucia sprawstwa.	Cały rok szkolny 2026/2027	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog, wszyscy nauczyciele	Wszystkie oddziały	
9.	Obchody szczególnych Świąt, wydarzeń (np. Ogólnopolski Tydzień Kariery).	Rozwijanie kompetencji, promowanie zawodów przyszłości i rzemiosła z uwzględnieniem równowagi offline (aktywności bezekranowych).	Cały rok szkolny 2026/2027	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog, wszyscy nauczyciele	Wszystkie oddziały	
10.	Spotkania z pedagogiem z PPP w Chojnicach oraz Powiatowym Doradcą Zawodowym.	Warsztaty, wykłady, pogadanki, prelekcje. Tematyka: radzenie sobie ze stresem rekrutacyjnym, odporność psychiczna a wybór szkoły.	II semestr roku szkolnego 2026/2027	Doradca zawodowy, pedagog, wychowawcy klas	Klasa 7 i 8	
11.	Spotkania z przedstawicielami zawodów.	Lekcje otwarte, warsztaty, pogadanki, wykłady – angażowanie lokalnych pracodawców oraz rodziców jako ekspertów rynkowych dzielących się wiedzą o realiach zawodowych.	Cały rok szkolny 2026/2027	Doradca zawodowy, pedagog	Wszystkie oddziały	

2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości, a także lokalne otoczenie społeczno-gospodarcze. Szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania. Szczegółowe zapisy działań zawiera tabela 1.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chojnicach

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;

- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery, ze szczególnym uwzględnieniem minimalizowania lęku rekrutacyjnego i wspierania odporności psychicznej uczniów;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- prowadzenie spotkań z rodzicami.

Lokalni pracodawcy oraz instytucje (w tym reprezentowani przez Radę Rodziców oraz lokalne organizacje rzemieślnicze)

- współpraca przy obowiązkowym konsultowaniu i opiniowaniu rocznego programu realizacji doradztwa zawodowego (wymóg ustawowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych i wizyt studyjnych do lokalnych firm oraz instytucji w celu bezpośredniego poznawania środowiska pracy oraz automatyzacji procesów zawodowych;
- udział przedstawicieli pracodawców oraz właścicieli firm w spotkaniach z uczniami na terenie szkoły jako przykładów ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy;
- przeprowadzanie przez uczniów wywiadów z przedstawicielami zawodów na temat specyfiki pracy oraz wpływu nowych technologii (w tym sztucznej inteligencji) na ich codzienne obowiązki;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową oraz bazę dydaktyczną szkoły.

Branżowe Centra Umiejętności (BCU)

- współpraca informacyjna i promocyjna w zakresie nowoczesnego szkolnictwa branżowego i technicznego;
- upowszechnianie wśród uczniów klas 8 oraz ich rodziców wiedzy o strukturze Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) oraz mikropoświadczeniach;
- wykorzystanie zasobów wiedzy i materiałów doradczych BCU (w tym form hybrydowych/online) w celu przybliżenia uczniom zawodów przyszłości i nowoczesnych technologii.

Współpraca z doradcą zawodowym Szkolnego Ośrodka Kariery (lub Powiatowym Doradcą Zawodowym)

- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów, **z uwzględnieniem minimalizowania lęku rekrutacyjnego i wspierania odporności psychicznej;**
- prowadzenie spotkań z rodzicami, **wyposażających ich w wiedzę o regionalnych prognozach zatrudnienia oraz zasadach higieny cyfrowej dzieci;**
- prowadzenie szkoleń rady pedagogicznej w zakresie nowoczesnych metod orientacji i doradztwa zawodowego;

- diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie zajęć grupowych dla uczniów (np. grupowa informacja zawodowa, zajęcia warsztatowe) **z wykorzystaniem oficjalnych platform cyfrowych, w tym Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej (ZPE).**

Współpraca ze szkołami programowo wyższymi (ponadpodstawowe, uczelnie wyższe oraz centra kształcenia zawodowego)

- promocja oferty kształcenia poprzez bezpośrednie spotkania przedstawicieli szkół ponadpodstawowych oraz uczelni wyższych z uczniami w szkole;
- organizowanie i realizowanie wycieczek zawodoznawczych oraz klasowych wyjazdów studyjnych do szkół ponadpodstawowych, laboratoriów akademickich i centrów kształcenia praktycznego;
- prowadzenie wykładów, prelekcji i warsztatów o charakterze zawodoznawczym, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków przyszłości, nowoczesnych technologii (AI) oraz automatyzacji;
- organizowanie wyjść na Dni Otwarte, salony maturzystów czy pokazy kół naukowych dla uczniów klas VII i VIII, w celu rozbudzania aspiracji edukacyjnych oraz świadomego planowania dalszej ścieżki kształcenia;
- upowszechnianie materiałów informacyjnych i rekrutacyjnych szkół oraz uczelni wśród uczniów i ich rodziców.

CZEŚĆ III Monitoring i ewaluacja WSDZ

Za monitoring „Programu realizacji WSDZ” odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy / nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej w Kłodawie, który na bieżąco monitoruje realizację działań i prowadzi rejestr uwag co do ich realizacji, **ze szczególnym uwzględnieniem stopnia wdrożenia wytycznych dotyczących higieny cyfrowej, dobrostanu psychicznego uczniów oraz obowiązkowej współpracy z lokalnymi pracodawcami.**

Słownik pojęć (w kolejności alfabetycznej)

- Branżowe Centra Umiejętności (BCU) – nowoczesne, zaawansowane technologicznie ośrodki edukacyjno-szkoleniowe powołane przez resort edukacji we współpracy z organizacjami branżowymi [WSDZ]; integrują one edukację z biznesem, szkolą w zakresie najnowszych technologii i promują nowoczesne szkolnictwo zawodowe wśród uczniów szkół podstawowych.
- Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.
- Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;

działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli oraz współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym [WSDZ].

- Higiena cyfrowa w doradztwie zawodowym – dbałość o zachowanie zdrowej równowagi pomiędzy wykorzystywaniem nowoczesnych technologii internetowych w procesie orientacji edukacyjnej a realizacją działań w świecie realnym (offline), służąca ochronie dobrostanu psychicznego i fizycznego uczniów [WSDZ].
- Mikropoświadczenia (Micro-credentials) – sformalizowane, cyfrowe dowody potwierdzające zdobycie przez daną osobę konkretnych, wąskich umiejętności lub wiedzy w drodze krótkich kursów i szkoleń, stanowiące istotny element Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) i idei uczenia się przez całe życie [WSDZ].
- Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.
- Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.
- Sztuczna inteligencja (AI) i automatyzacja na rynku pracy – czynniki technologiczne kształtujące nowoczesne środowisko gospodarcze, zmieniające strukturę wymagań kompetencyjnych w znanych zawodach oraz kreujące zawody przyszłości [WSDZ].
- Uczeń – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).
- Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę [WSDZ].
- Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego – zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, art. 109 ust. 1 pkt 7).
- Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Ustawa – Prawo oświatowe art. 109 ust. 1 pkt 5 oraz Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach – Dz.U. z 2023 r. poz. 1798).
- Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) – ogólnokrajowy system porządkowania, opisywania i porównywania wszystkich kwalifikacji (zarówno szkolnych, jak i rynkowych) nadawanych w Polsce, który ułatwia uczniom planowanie elastycznych ścieżek edukacyjnych i zawodowych na każdym etapie życia.

Źródła opracowania dokumentu

Niniejszy „Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” opracowano w oparciu o podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 1010 z późn. zm.) – art. 26a;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 353);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2026 poz. 73);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2024 r. poz. 781 z późn. zm.) – załącznik nr 1;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798);
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027.

oraz materiały pomocnicze, doradcze i sieciowe:

- *Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) poszczególnych typów szkół oraz przykładowe programy i scenariusze doradztwa zawodowego – opracowane i aktualizowane w ramach zasobów merytorycznych Ośrodka Rozwoju Edukacji (ORE);*
- *Zasoby, bazy wiedzy, mapy zawodów oraz pakiety multimedialne udostępnione na oficjalnej Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (ZPE);*
- *Oficjalne ogólnokrajowe oraz regionalne prognozy zapotrzebowania na rynku pracy, w tym w szczególności aktualne dane i raporty z badania „Barometr Zawodów” [WSDZ];*
- Propozycję opracowania „Programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” udostępnioną na Platformie Internetowej Sieci Wsparcia Doradztwa zawodowego w Powiecie Chojnickim, po spotkaniu szkoleniowym w ramach SIECI DORADCÓW ZAWODOWYCH POWIATU CHOJNICKIEGO.

Program został opracowany we współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami:

- Fey sp. z o.o. Topole 17, 89-600 Chojnice;
- PGI2 Bytowska 19, 89-600 Chojnice;
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Szopińscy sp. z o.o. 89-600 Chojnice, ul. Gdańska 118.